

Sygn. akt IV KK 437/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek (sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Małgorzata Gierczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie **W.P.**

skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 5 czerwca 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 29 sierpnia 2017 r., sygn. akt XXIII Ka [...] /17

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w C.

z dnia 22 marca 2017 r., sygn. akt VII K [...] /16,

1. uchyla zaskarżony wyrok w odniesieniu do oskarżonego W.P. i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata E.K. - Kancelaria Adwokacka w K. - kwotę 1180,80 zł (tysiąc sto osiemdziesiąt zł i osiemdziesiąt gr) w tym 23 % VAT, tytułem

**wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji oraz obronę
oskarżonego na rozprawie kasacyjnej.**

UZASADNIENIE

W.P. został oskarżony o popełnienie, w warunkach recydywy z art. 64 § 1 k.k., pięćdziesięciu siedmiu przestępstw przeciwko mieniu, których miał się dopuścić w okresie pomiędzy 9 maja 2008 r. a 16 marca 2012 r.

Sąd Rejonowy w C., wyrokiem z dnia 22 marca 2017 r., sygn. akt VII K [...]/16, uznał W.P. za winnego popełnienia:

- ciągu przestępstw kwalifikowanych z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt 1);
- ciągu przestępstw kwalifikowanych z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 13 § 2 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt 2);
- ciągu przestępstw kwalifikowanych z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., z art. 279 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę 4 lat pozbawienia wolności (pkt 3);
- ciągu przestępstw kwalifikowanych z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które na podstawie art. 278 § 1 k.k. w zw. art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 4);
- ciągu przestępstw kwalifikowanych z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz z art. 278 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które na podstawie art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k.

w zw. art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę roku pozbawienia wolności (pkt 5);

- ciągu przestępstw kwalifikowanych z art. 289 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które na podstawie art. 289 § 2 k.k. w zw. art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu jedną karę roku pozbawienia wolności (pkt 6).

Na mocy art. 91 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę łączną 5 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. umorzył postępowanie przeciwko oskarżonemu o czyn opisany w pkt XIII części wstępnej wyroku, przyjmując, iż stanowi on wykroczenie z art. 119 § 1 k.w.

Uniewinnił oskarżonego W.P. od popełnienia zarzucanych mu przestępstw, które zostały opisane w pkt XIX, XXII, XXIII i XXIV części wstępnej wyroku.

Uniewinnił współoskarżonych – R.Z., T.S., M.M., K.K. od popełnienia zarzucanych im czynów.

Wyrok ten, w części dotyczącej orzeczenia o karze, zaskarżony został na korzyść oskarżonego W.P. apelacjami – prokuratora, obrońcy oskarżonego oraz osobistą apelacją oskarżonego.

Prokurator zarzucił skarżonemu orzeczeniu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść poprzez niezasadne przyjęcie, że wobec W.P. nie zachodzą przesłanki zastosowania instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary z art 60 § 3 k.k. i 60 § 4 k.k., podczas gdy postawa W.P. na etapie postępowania przygotowawczego i sądowego, fakt złożenia przez niego obszernych wyjaśnień i ujawnienie istotnych okoliczności szeregu czynów zabronionych zagrożonych karą powyżej 5 lat pozbawienia wolności, nieznanymi dotychczas organom ścigania, w szczególności dotyczących sposobu popełnienia przestępstw, osoby sprawcy oraz ujawnienie roli osób uczestniczących w popełnieniu przestępstw prowadzi do wniosku przeciwnego;
2. rażąco niewspółmierność kary orzeczonej wobec oskarżonego W.P. poprzez wymierzenie mu kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności, podczas gdy postawa W.P., w szczególności fakt, że samodzielnie i dobrowolnie nawiązał kontakt z organami ścigania składając obszerne wyjaśnienia dotyczące okoliczności

popęlnienia czynów zabronionych i przyznając się do szeregu czynów przeciwko mieniu, co pozwoliło na podjęcie postępowań karnych umorzonych wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa, daje podstawę do zastosowania wobec niego instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary i wymierzenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W konkluzji apelacji prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie W.P., przy zastosowaniu art. 60 § 5 k.k., kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 6.

Obrońca oskarżonego wyrokowi Sądu pierwszej instancji zarzucił:

1. rażąco surowość orzeczonej kary w stosunku do postawy oskarżonego w postępowaniu przygotowawczym oraz jurysdykcyjnym;
2. obrazę przepisów prawa materialnego, a to:
 - art. 60 § 2 k.k. przez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy oskarżony przyznał się do winy, wskazał miejsce popełnienia czynów oraz ujawnił mechanizm działania,
 - art. 60 § 3 k.k. przez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy oskarżony ujawnił wobec organu powołanego do ścigania przestępstw informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnianiu przestępstw oraz istotne okoliczności ich popełnienia;
3. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a to:
 - art. 4 i 410 k.p.k. poprzez nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy, a szczególnie tych, które przemawiały na korzyść oskarżonego – wyjaśnień samego oskarżonego co do współdziałających z nim osób, przyznania się oskarżonego do winy, wskazania miejsca popełnienia czynów oraz ujawnienia mechanizmów działania,
 - art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej oceny wyjaśnień złożonych przez oskarżonego w zakresie, w jakim Sąd odmówił im wiary co do wskazania osób współdziałających w popełnieniu zarzuconych czynów (współoskarżonych), tym bardziej że w innych postępowaniach doszło do prawomocnego skazania zidentyfikowanych przez oskarżonego osób, a zeznania oskarżonego uznać należy za konsekwentne, stanowcze i znajdują one, wbrew twierdzeniom Sądu,

pełne oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym – a zatem w całości powinny zostać uznane za wiarygodny dowód w sprawie,

- art. 5 § 2 k.p.k., polegającą na tym, że Sąd przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego nie rozstrzygnął wątpliwości na korzyść oskarżonego, zwłaszcza oceniając kwestię współoskarżonych w sprawie oraz przy ocenie wyjaśnień oskarżonego co do szczegółów poszczególnych zdarzeń.

W konkluzji apelacji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Oskarżony, kwestionując trafność wydanego w jego sprawie wyroku, wskazał na wadliwość dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny dowodów, w ramach której nie uwzględniono we właściwy sposób jego postawy procesowej oraz stanu zdrowia psychicznego i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W stosunku do R.Z., T.S., M.M. i K.K. wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżony został w całości, na niekorzyść oskarżonych, apelacją Prokuratora.

Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2017 r., sygn. akt XXIII Ka [...]/17, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Od powyższego orzeczenia kasację wywiódł obrońca skazanego W.P. zarzucając:

1. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 60 § 3 k.k. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji istnienia wymogu obligatoryjnego zastosowania tego przepisu wobec oskarżonego spełniającego jego warunki, ze względu na uznanie za „niewystarczający zakres ujawnienia informacji” przez W.P., mimo iż oskarżony dobrowolnie ujawnił organom ścigania okoliczności dotyczące przypisanych mu przestępstw oraz informacje dotyczące osób uczestniczących wspólnie z nim w popełnieniu przestępstw, co skutkowało wszczęciem przez organy ścigania aż 57 postępowań;
2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierozważenie i nieustosunkowanie do wszystkich zarzutów i wniosków apelacyjnych oskarżonego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a w szczególności:
 - a. błędnej i dowolnej oceny wyjaśnień oskarżonego przez Sąd pierwszej instancji,

- b. faktu, że oskarżony zmaga się z zaburzeniami psychicznymi i na stałe przyjmuje silne leki, co może znacząco osłabiać jego zdolność zapamiętywania oraz odtwarzania pewnych faktów,
 - c. okoliczności, że R.K. oraz P.B. w toczącym się przeciwko nim postępowaniu potwierdzili wersję zdarzeń podaną przez oskarżonego - za co zostali prawomocnie skazani wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 13 listopada 2014 r., sygn. akt II K [...] /14;
3. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k., polegające na częściowej i dowolnej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego podczas rozpoznania zarzutów apelacji, a w szczególności:
- a. wyprowadzeniu niesłusznych wniosków wynikających z wyjaśnień współoskarżonych T.S., M.M., K.K.,
 - b. błędnym przyjęciu, iż wyjaśnienia oskarżonego W.P. były nieszczerze i zmienne,
 - c. błędnym uznaniu, iż z powodu braków w zgromadzonym materiale dowodowym, niepozwalających przypisać współoskarżonym winy za zarzucane im czyny, okoliczności ujawnione przez oskarżonego W.P. nie zasługiwały na uwzględnienie.

Ponadto, powołując się na „daleko idącą ostrożność procesową”, zarzucił rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec W.P. kary pozbawienia wolności, poprzez niedostateczne uwzględnienie postawy oskarżonego oraz faktu, iż ułatwił on organom ścigania wykrycie popełnionych przez niego przestępstw.

W konkluzji kasacji obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w K. oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w C. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w C., ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w T. wniósł o jej oddalenie, jako bezzasadnej. Wniosek ten poparł na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Kasacja obrońcy oskarżonego okazała się zasadna, a jej uwzględnienie spowodowało uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy dostrzega przy tym pewne niedoskonałości wniesionej skargi, przejawiające się chociażby w formułowaniu niedopuszczalnego w kasacji strony zarzutu rażącej niewspółmierności kary.

Stwierdzić jednak trzeba, że w kontekście treści trzeciego z zarzutów kasacji i argumentacji podniesionej w jej uzasadnieniu, ma rację skarżący, że wyrok Sądu odwoławczego został wydany z rażącym naruszeniem przepisu art. 433 § 2 k.p.k., które mogło mieć istotny wpływ na jego treść.

Zauważyć należy, iż istota problemu, którego rozwiązanie miało decydujące znaczenie dla oceny zasadności wszystkich wywiedzionych na korzyść oskarżonego apelacji sprowadzała się do udzielania odpowiedzi na pytanie, czy Sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że treść złożonych przez W.P. wyjaśnień nie stwarzała warunków do zastosowania wobec niego instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd odwoławczy, udzielając na to pytanie odpowiedzi twierdzącej, odwołał się do tych samych argumentów, którymi posłużył się Sąd pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy, stwierdzając zatem, iż oskarżony nie ujawnił wszystkich istotnych okoliczności popełnienia przestępstwa, co stanowi warunek konieczny zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary, zgodził się z Sądem Rejonowym, że W.P. nie podał wszystkich znanych mu informacji dotyczących własnego zachowania i zachowania osób z nim współdziałających, a przekazane przez niego informacje nie były wystarczające, aby ustalić rozmiar i przebieg jego przestępczej działalności. Było to możliwe tylko dzięki uznanym za wiarygodne zeznaniom świadków – pokrzywdzonych.

Sąd odwoławczy podkreślił, że organy ścigania miały wiedzę o części przestępstw popełnionych przez oskarżonego, gdyż niektórzy pokrzywdzeni złożyli zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Uznał też za słuszne zaakcentowanie przez Sąd Rejonowy, że oskarżony dozował przekazywane w toku postępowania informacje i zasłaniał się niepamięcią, a jednocześnie, aby uzyskać nadzwyczajne

złagodzenie kary skłonny był „kreować rzeczywistość” i opisywać zdarzenia, które nie miały miejsca.

Przytoczone wyżej powody, dla których Sąd odwoławczy utrzymał w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji, nie pozwalają stwierdzić, że przeprowadzona przez Sąd odwoławczy kontrola instancyjna była rzetelna. Zaakceptowanie przez Sąd odwoławczy całości argumentacji Sądu Rejonowego uznać należy w realiach niniejszej sprawy za zbyt daleko idące uproszczenie.

Uszło uwagi Sądu odwoławczego, że ani przepis art. 60 § 2 k.k., ani przepis art. 60 § 3 k.k. nie pozwalają na dokonywanie oceny spełnienia warunków dopuszczalności nadzwyczajnego złagodzenia kary w taki sposób, jak uczynił to Sąd pierwszej instancji. Możliwość zastosowania wymienionej instytucji prawa karnego musi być badana w odniesieniu do konkretnego przestępstwa, co sprawia, że odwoływanie się w tej kwestii do generalnych ocen zachowania oskarżonego nie jest wystarczające.

Wobec przyjęcia przez Sąd pierwszej instancji, iż oskarżony popełnił przypisane mu przestępstwa w warunkach ciągu przestępstw określonego w art. 91 § 1 k.k., przypomnieć trzeba, że wystąpienie przesłanek do nadzwyczajnego złagodzenia kary jedynie co do niektórych z tych przestępstw daje możliwość zastosowania tej instytucji do orzekanej za wszystkie przestępstwa popełnione w ramach ciągu przestępstw jednej kary, choć oczywiście nie stoi na przeszkodzie wymierzenia jej w granicach zwyczajnego ustawowego zagrożenia albo z nadzwyczajnym jej obostrzeniem. W tym zakresie aktualny pozostaje pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uchwale z dnia 19 sierpnia 1999 r., I KZP 24/19, OSNKW 1999, z. 9-10, poz. 48.

Na gruncie niniejszej sprawy oznacza to chociażby, iż wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji, zanegowanie wiarygodności wyjaśnień oskarżonego co do udziału w popełnieniu zarzuczanych mu przestępstw współoskarżonych, którzy zostali uniewinnieni, nie wyklucza możliwości zastosowania przepisu w art. 60 § 3 k.k. do kar orzekanych za pozostałe przypisane mu przestępstwa, jeżeli tylko oskarżony ujawnił wobec właściwego organu informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnieniu tych przestępstw oraz istotne okoliczności ich popełnienia.

Dokonywana przez Sąd Okręgowy kontrola odwoławcza prawidłowości ustaleń Sądu pierwszej instancji w zakresie braku przesłanek stosowania art. 60 § 3 k.k. nie mogła się zatem ograniczać do kwestii związanych z uniewinnieniem R.Z., T.S., M.M. i K.K. od popełnienia zarzucanych im czynów. Przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, że wyjaśnienia W.P., wskazującego na wymienione wyżej osoby jako współsprawców, nie mogą stanowić podstawy wiarygodnego przekonania o ich sprawstwie, nie dezaktualizowało problemu stosowania art. 60 § 3 k.k. Nie można nie widzieć tego, że w ramach ciągów przestępstw, za które skazano W.P., Sąd Rejonowy przypisał mu popełnienie takich przestępstw, których miał się dopuścić, działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami - czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 10 lipca 2008 r. na szkodę Fabryki Mebli [...], czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 16 lipca 2008 r. na szkodę firmy T., czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 3 listopada 2008 r. na szkodę P. w K., czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w okresie między 3 a 9 stycznia 2010 r. na szkodę S. O., czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony z 8 na 9 lipca 2008 r. na szkodę Fabryki Mebli [...], czyn z art. 289 § 2 k.k. i art. 64 § 1 k.k. popełniony z 11 na 12 stycznia 2012 r. na szkodę Z.K.. Powyższe nie było przedmiotem rozważań orzekających w sprawie sądów, choć przecież ustalenie, że oskarżony popełnił wymienione przestępstwa współdziałając z innymi osobami opierało się wyłącznie na złożonych przez niego wyjaśnieniach, a zatem musiało być konsekwencją ujawnienia tego faktu przez W.P.. Dodać trzeba, że wbrew temu, co mogłaby sugerować treść ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, w których nie określono tożsamości „innych” osób współdziałających z oskarżonym, W.P. w swoich wyjaśnieniach podawał informacje umożliwiające identyfikację, przynajmniej części ujawnionych współsprawców - np. wyjaśniając okoliczności przestępstwa popełnionego w dniu 2 listopada 2011 r. na szkodę R. i M. G. wskazał, że dopuścił się go wspólnie z R.C. i M.C. Nie bez znaczenia jest tu fakt potwierdzenia wiarygodności informacji przekazywanych przez oskarżonego prawomocnymi wyrokami skazującymi zidentyfikowane przez niego osoby, który Sąd pierwszej instancji uznał za nieistotny.

Nie było też trafnym bezkrytyczne zaakceptowanie przez Sąd odwoławczy pozostałych wniosków, do których doszedł Sąd pierwszej instancji oceniając wyjaśnienia oskarżonego pod kątem możliwości zastosowania wobec niego nadzwyczajnego złagodzenia kary. Lektura uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego wymagała od Sądu odwoławczego zwrócenia uwagi na to, że przedstawiona przez Sąd pierwszej instancji argumentacja nie spełnia standardów określonych w art. 7 k.p.k.

Chcąc pozostać w zgodzie z regułami wskazanymi w tym przepisie, a także jedną z naczelných zasad procesu karnego – zasadą prawdy materialnej (art. 2 § 2 k.p.k.), nie można w realiach niniejszej sprawy podsumowywać postawy procesowej oskarżonego ogólnym stwierdzeniem, że nie tylko nie podał on wszystkich znanych mu informacji dotyczących zachowania osób z nim „współdziałających”, ale również nie przekazał informacji wystarczających do ustalenia rozmiaru i przebiegu jego działalności przestępczej. Sąd odwoławczy, akcentując, że dokonanie ustaleń faktycznych w tym zakresie było możliwe dzięki zeznaniom pokrzywdzonych, błędnie jednak ocenia znaczenie tych dowodów. Nie ulega przecież jakiegokolwiek wątpliwości, że nie niosły one ze sobą żadnych informacji, które pozwalałyby na ustalenie sprawców przestępstw będących przedmiotem postępowania. Oczywistym jest w tej sytuacji, że podstawą przypisania oskarżonemu 53 spośród 57 zarzucanych aktem oskarżenia czynów, w tym ustalenie, że niektórych z nich dopuścił się działając wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, nie były zeznania świadków, lecz złożone przez niego wyjaśnienia. Nie można zatem uznawać wyjaśnień oskarżonego za miarodajny materiał dowodowy pozwalający na przypisanie mu odpowiedzialności karnej i jednocześnie starać się podważyć jego wiarygodność. Zaznaczyć przy tym trzeba, że argumenty, do których odwołał się w tym zakresie Sąd pierwszej instancji nie są przekonujące. Wskazując na „dozowanie” przez oskarżonego przekazywanych informacji, zasłanianie się niepamięcią, przedstawianie okoliczności popełnionych przestępstw w sposób, który nie znajduje pełnego potwierdzenia w zeznaniach pokrzywdzonych, czy też opisywanie zdarzeń, które nie miały miejsca, Sąd Rejonowy nie uwzględnił rozległości przestępczej działalności ujętej w wyjaśnieniach oskarżonego. Wydaje się zupełnie zrozumiałym,

iż z uwagi na wielość przestępstw, które miały być popełnione przez oskarżonego w okresie kilku lat, w różnych miejscach i we współdziałaniu z różnymi osobami, oskarżony może nie pamiętać szczegółów opisywanych przez siebie zdarzeń i relacjonować je w sposób nie do końca zbieżny z treścią zeznań pokrzywdzonych, a nawet mylić pewne fakty. Wskazywane w uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji nieścisłości w wyjaśnieniach oskarżonego i sprzeczności z zeznaniami pokrzywdzonych nie mają charakteru zasadniczego i dotyczą tylko niektórych zarzucanych mu przestępstw. Zauważyć zresztą trzeba, że ani Sąd Rejonowy ani Sąd Okręgowy nie wykazały, aby należało je traktować inaczej. Przykładem tego jest chociażby uzupełnienie przez oskarżonego wyjaśnień dotyczących przestępstwa na szkodę A.G. informacją o „pojawieniu się na miejscu zdarzenia jego koleżanki” dopiero na rozprawie. Sądy obu instancji eksponują tę okoliczność, choć nie dowodzą, aby miała ona jakiegokolwiek znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

Nie ulega jakiegokolwiek wątpliwości, że podjęcie przez W.P. decyzji o ujawnieniu organom ścigania swojej przestępczej działalności mogło być powodowane chęcią uzyskania nadzwyczajnego złagodzenia kary. Trudno się jednak zgodzić z Sądem odwoławczym, że dla osiągnięcia tego celu był skłonny „kreować rzeczywistość”, opisując zdarzenia, które nie miały miejsca. Mając w polu widzenia realia niniejszej sprawy, wyciąganie takich wniosków z uniewinnienia oskarżonego od popełnienia przestępstw opisanych w pkt XIX, XXII, XXIII, XXIV wyroku Sądu Rejonowego wydaje się zbyt daleko idące. Podkreślić trzeba, że uniewinnienie oskarżonego od popełnienia wymienionych wyżej czynów, których zresztą miał się dopuścić w warunkach niedających podstaw do stosowania art. 60 § 3 k.k., nie było efektem prowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego, ujawniającego nowe nieznane wcześniej fakty, ale raczej pewnych niedoskonałości postępowania przygotowawczego, wyrażających się objęciem aktem oskarżenia czynów, co do których nie było podstaw wnoszenia tej skargi do sądu. Wystarczy zauważyć, iż do popełnienia przestępstwa opisanego w pkt XIX oskarżony nie przyznawał się postępowaniu przygotowawczemu, twierdząc w swoich wyjaśnieniach, że nie przypomina sobie faktu dokonania włamania do samochodu marki D. i zaboru z jego wnętrza młota udarowego, wiertarki do metalu i pistoletu do

malowania (k. 855), zaś informacja o odbywaniu przez oskarżonego kary w okresach wykluczających popełnienie przestępstw opisanych w pkt XXII, XXIII, XXIV była dostępna dla prokuratora, co więcej, powinna być przez niego analizowana z uwagi chociażby na ustalenia w zakresie warunków powrotu do przestępstwa z art 64 k.k.

Koniecznym jest na koniec odniesienie się do stanowiska zajętego przez Sąd odwoławczy w kwestii możliwości zastosowania wobec W.P. nadzwyczajnego złagodzenia kary na podstawie art. 60 § 2 k.k. Ma oczywiście rację Sąd Okręgowy, że okoliczności przemawiające za skorzystaniem z instytucji określonej w tym przepisie muszą odbiegać od typowych i muszą być tak dalece korzystne dla oskarżonego, że uprawnialyby przyjęcie, że nawet kara wymierzona mu w granicach dolnego ustawowego zagrożenia byłaby w odczuciu społecznym karą nadmiernie surową. Uznając, że w przypadku oskarżonego warunek ten nie został spełniony, Sąd odwoławczy nie uwzględnia jednak w swoich rozważaniach specyfiki sytuacji oskarżonego, która na tle innych spraw musi być postrzegana jako wyjątkowa. Praktyka orzecznicza pokazuje przecież, że dobrowolne zgłoszenie się sprawcy do organów ścigania z zamiarem ujawnienia popełnionych przez siebie w przeszłości przestępstw nie jest rzeczą zwyczajną.

Mając to wszystko na uwadze, uznać należało, że zaskarżone orzeczenie dotknięte jest uchybieniem, mającym postać rażącego naruszenia przepisu art. 433 § 2 k.p.k., które mogło mieć wpływ na jego treść. Z tego powodu, Sąd Najwyższy, uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Przeprowadzając kontrolę instancyjną, Sąd odwoławczy weźmie pod uwagę przedstawione wcześniej powody uchylenia zaskarżonego orzeczenia.